МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державне підприємство Український науково-дослідний інститут медицини транспорту

ВІСНИК

МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

Науково-практичний журнал
Виходить 4 рази на рік

Заснований в 1997 році. Журнал є фаховим виданням для публікації основних результатів дисертаційних робіт у галузі медичних наук
(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 (додаток 4) від 02.07.2020 р.)
Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації серія КВ № 18428-7228ПР

№ 3 (104)
(липень - вересень)

Одеса 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор А. І. Гоженко

О. М. Ігнатьєв (заступник головного редактора), Н. А. Мацегора (відповідальний секретар), Н. С. Бадюк, Є. П. Белобров, Р. С. Вастьянов, В. С. Гойдик, М. І. Голубятніков, А. А. Гудима, Г. С. Манасова, В. В. Огоренко, Т. П. Опаріна, И. В. Савицкий, С. М. Пасічник, Е. М. Псядло, Н. Д. Філіпець, В. В. Шухтін

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Х. С. Бозов (Болгарія), Денисенко І. В. (МАММ), В. А. Жуков (Польща), С. Іднані (Індія), А. Г. Кириченко (Днепр), М. О. Корж (Харьків), І. Ф. Костюк (Харків), М. М. Корда (Тернопіль), Н. Ніколіч (Хорватія), М. Г. Проданчук (Київ), М. С. Регеда (Львів), А. М. Сердюк (Київ), К. О. Талалаєв (Одеса)

Адреса редакції

65039, ДП УкрНДІ медицини транспорту
м. Одеса, вул. Канатна, 92
e-mail *nymba.od@gmail.com*
Наш сайт - www.medtrans.com.ua

Редактор Н. І. Єфременко

Здано до набору 24.06.2024 р.. Підписано до друку 28.06.2024 р. Формат 70×108/164
Папір офсетний № 2. Друк офсетний. Умов.-друк.арк. .
Зам № 2/9/15 Тираж 100 прим.

ISSN 2707-1324

©Міністерство охорони здоров'я України, 1999
©Державне підприємство Український науково-дослідний інститут медицини транспорту, 2005

MINISTRY OF HEALTH CARE OF UKRAINE

State enterprise Ukrainian Research Institute of Transport Medicine

JOURNAL OF MARINE MEDICINE

Scientific and practical journal
It is published 4 times a year

Founded in 1997. The magazine is a professional publication of the main results of thesis's and works in the field of medical sciences
(Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 886 (Appendix 4) dated July 2, 2020)
Certificate of state registration of printed mass media series KV No. 18428-7228PR

No. 2 (103)
(April - June)

Odessa 2024

EDITORIAL BOARD

Chief editor A. I. Gozhenko

O. M. Ignatiev (deputy editor-in-chief), N. A. Matsegora (responsible secretary), N. S. Badiuk, E. P. Belobrov, R. S. Vastyanov, V. S. Hoydyk, M. I. Golubyatnikov , A. A. Gudyma, G. S. Manasova, V. V. Ogorenko, T. P. Oparina, I. V. Savitsky, S. M. Pasichnyk, E. M. Psiadlo, N. D. Filipets, V. V. Shukhtin

EDITORIAL COUNSIL

H. S. Bozov (Bulgaria), I. V. Denysenko (IMHA), V. A. Zhukov (Poland), S. Idnani (India), A. G. Kyrychenko (Dnipro), M. O. Korzh (Kharkiv), I. F. Kostyuk (Kharkiv), M. M. Korda (Ternopil), N. Nikolic (Croatia), M. G. Prodanchuk (Kyiv), M.S. Regeda (Lviv), A. M. Serdyuk (Kyiv), K. O. Talalaev (Odeca)

Address of the editorial office

Address of the editorial office
65039, SE UkrNDI for medicine of transport
Odessa, str. Kanatna, 92
e-mail nymba.od@gmail.com
Our website - www.medtrans.com.ua; herald.org.ua

Editor N. I. Yefremenko

Submitted for typing on 06/24/2024. Signed for printing on 06/28/2024. Format 70×108/164
Offset paper No. 2. Offset printing. Terms and conditions - print sheet. .
Deputy No. 2/9/15 Circulation 100 approx.

ISSN 2707-1324 ©Ministry of Health Care of Ukraine, 1999
©State enterprise Ukrainian Research Institute for Medicine of Transport , 2005

УДК 616.8:613.68](091)(092)
DOI http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.13889286

О. М. Стоянов, А. С. Сон

У ВИТОКІВ НЕВРОЛОГІЇ У СТРУКТУРІ МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

(ДО 100 - РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНОГО НЕВРОЛОГА ЮРІЯ ЛЬВОВИЧА КУРАКО)

Одеський національний медичний університет

Summary. Stoyanov O. M., Son A. S. **AT THE ORIGINS OF NEUROLOGY IN THE STRUCTURE OF MARINE MEDICINE (TO THE 100TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF THE OUTSTANDING NEUROLOGIST YURI LVOVICH KURAKO).** – *The Odessa National Medical University; e-mail: anstoyanov@ukr.net.* The article is dedicated to the centenary of Doctor of Medical Sciences, Honored Worker of the Higher School of Ukraine, laureate of the State Prize of Ukraine, Professor Yuri Lvovich Kurako, a prominent neurologist who worked within the walls of the Odessa National medical university (former: N. I. Pirogov Odessa medical institute) for more than half a century, and headed the Department of nervous diseases for more than 30 years. The authors tried to consider the scientific, pedagogical, and medical activities related to various aspects of marine medicine, which he was engaged in during his work within the walls of the institute/university. The beginning of his scientific and pedagogical activities coincided with the rapid development of the sea and river fleet in the country. He was in the forefront of medical scientists at the university actively participating in resolving pressing issues of marine medicine due to the emerging need for a scientific approach in medical support for ships, bases, ports, etc. For a number of years, Yu. L. Kurako headed the republican problem commission and the OMI problem commission "Physiology and pathology of human adaptation to the conditions of the World Ocean." Work on this scientific topic is a logical development of the ideas of the famous vegetologist Academician G. I. Markelov. YL Kurako Formulated the concept of neuro - vegetative adaptation - as a complex multimodal process with parity participation of the somatic and autonomic nervous systems, as well as the mental sphere of a person. He focused on the peculiarities of the psychovegetative characteristics of the studied population, depending on the clinical course of the adaptation process.

Key words: Yurii Lvovich Kurako, marine medicine, neurology, lesions of the central and peripheral nervous systems.

Реферат. Стоянов О. М., Сон А. С. **У ВИТОКІВ НЕВРОЛОГІЇ У СТРУКТУРІ МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ (ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНОГО НЕВРОЛОГА ЮРІЯ ЛЬВОВИЧА КУРАКО).** Стаття присвячена сторіччю з дня народження доктора медичних наук, заслуженого працівника вищої школи України, лауреата Державної премії України професора Юрія Львовича Курако - видатного невролога, який понад півстоліття пропрацював у стінах Одеського національного медичного університету (ОНМедУ. Раніше – Одеський медичний інститут ім. М. І. Пирогова) і понад 30 років керував кафедрою нервових хвороб. Автори спробували розглянути науково - педагогічну та лікарську діяльність вченого, пов'язану з різними аспектами морської медицини, якою він займався упродовж своєї роботи у стінах інституту. Початок його науково-педагогічної діяльності збігся з бурхливим розвитком морського та

© Стоянов О. М., Сон А. С.

річкового флоту в країні, тому ювіляр був у перших рядах вчених - медиків, що активно брали участь у вирішенні актуальних питань морської медицини через необхідність наукового підходу в медичному забезпеченні осіб плавскладу, судів, баз, працівників портової інфраструктури. Протягом десятиріч Ю. Л. Курако очолював республіканську проблемну комісію та проблемну комісію Одеського медичного інституту «Фізіологія та патологія адаптації людини до умов Світового океану». Робота з цієї наукової тематики - логічний розвиток ідей відомого вегетолога академіка Г. І. Маркелова. Ю. Л. Курако сформулював концепцію нейрон - вегетативної адаптації як комплексного полімодального процесу з паритетною участю соматичної та вегетативної нервових систем, а також психічної сфери людини та акцентував увагу на особливостях психовегетативних характеристик дослідженого контингенту залежно від клінічного перебігу адаптаційного процесу.

Ключові слова: Юрій Львович Курако, морська медицина, неврологія, ураження центральної та периферичної нервових систем.

У серпні 2024 року виповнилось 100 років від дня народження видатного клініциста - невролога, вченого та педагога – доктора медичних наук, заслуженого працівника Вищої школи України, лауреата Державної премії України, професора Юрія Львовича Курако, який з 1972 по 2002 р. очолював кафедру нервових хвороб Одеського національного медичного університету (ОНМедУ, раніше – Одеський медичний інститут ім. М. І. Пирогова).

Так склалося, що витримавши великий конкурс та вступивши до клінічної ординатури (1951 р.) на кафедру нервових хвороб Одеського медичного інституту ім. М. І. Пирогова, якою на той момент керував всесвітньо відомий вегетолог - академік АН УРСР Григорій Іванович Маркелов, молодому лікарю довелося, окрім класичної загальної та спеціальної неврології, освоювати нові положення, теорії, напрямки, пов'язані з піонерськими розробками Григорія Івановича та його учнів, співробітників кафедри та/або очолюваного ним науково-дослідного психоневрологічного інституту (ОНІПНІ). Цей НДІ займався винятково проблемами фізіології та патології вегетативної нервової системи [1, 2, 3, 4].

Клинический ординатор кафедры нервных болезней (1951)

З того часу Юрій Львович Курако безперервно понад півстоліття пропрацював в ОНМедУ. Початок його науково - педагогічної діяльності збігся з бурхливим розвитком морського та річкового флоту в країні і він був у перших рядах учених - медиків університету, яких цікавила проблема морської медицини через необхідність наукового підходу в медичному забезпеченні суден, баз, портів тощо. На той момент в Одесі був зосереджений флот найстарішого і найбільшого пароплавства на Чорному морі з базовими портами в Південній Пальмірі. Відбудову-валося та розвивалося Дунайське пароплавство, будувалися судна нафтоналивного профілю та суховантажний флот, активно працювали в океанах рибопро-мислове об'єднання «Антарктика», китобійні флотилії «Радянська Україна» та «Слава», флагман рибопромислового флоту СРСР РПБ «Восток» та ін. Таким чином, водний транспорт був однією з основних та перспективних галузей народного господарства.

Специфіка, різноманітність та особливості умов роботи десятків тисяч моряків, докерів, портових працівників та різних допоміжних служб, ставили перед медичної наукою безліч завдань: підготовка лікарських кадрів, створення профільних НДІ, лабораторій, будування потужної лікувально-профілактичної бази, професійний відбір, контроль трудових навантажень, розробка раціонального харчування та інш. [5, 6].

На думку заслуженого діяча науки та техніки України, д. мед. н., професора Л. М. Шафрана та директора Одеської філії, а потім Всесоюзного НДІ гігієни водного транспорту (1978 – 2004), заслуженого діяча науки та техніки України, професора, д. мед. н. А. М. Войтенко у короткі терміни вперше на території колишнього СРСР було сформовано медичний науково-виробничий комплекс, який вирішував завдання, що стосуються всіх морських та річкових регіонів колишнього СРСР [7].

У 1977 році на базі Чорноморської центральної клінічної лікарні на водному транспорті вперше в СРСР в Одеському медичному інституті відкрито кафедру морської медицини (завідуючи доцент М.С. Денисюк (1977-1986), академік АМН України, заслужений діяч науки та техніки України, заслужений лікар України, д. мед. н., професор О. О. Лобенко (1986-2005), заслужений діяч науки і техніки України, д. мед. н., професор О.М. Ігнатьєв - з 2005 р.), здійснювалася підготовка лікарів відповідної кваліфікації до роботи на водному транспорті [8, 9].

Протягом кількох років Ю. Л. Курако очолював республіканську проблемну комісію та проблемну комісію Одеського медичного інституту «Фізіологія та патологія адаптації людини до умов Світового океану».

Робота з даної наукової тематики - логічний розвиток ідей академіка Г. І. Маркелова щодо еволюційної вегетології, кліматології, адаптаційних та регуляторних можливостей оптико - вегетативної системи, ольфакто - вегетативних магістралей, фізіологічного функціонування та патологічних дисрегуляцій різних відділів.

Ю. Л. Курако сформулював концепцію нейрон - вегетативної адаптації як комплексного полімодального процесу з паритетною участю соматичної та вегетативної нервових систем, а також психічної сфери людини,акцентував увагу на особливостях психовегетативних характеристик дослідженого контингенту залежно від клінічного перебігу адаптаційного процесу, а також на ролі симпатичного та парасимпатичного відділів ВНС в адаптогенезі.

Він також визначив закономірності та фази адаптації моряків в умовах тривалих рейсів, сформулював основи моделі загального адаптаційного синдрому та виявив понад 40 факторів ризику, які впливають на адаптаційний процес, багато з яких мають виражений стресовий потенціал як екзогенного, так і ендогенного характеру. Також була надана їх класифікація, яка включає екологічний, судновий, соціальний та психофізіологічний блоки. У процесі розладу адаптації формуються стани різного функціонального регістру (донозологічний, преморбідний та патологічний, що відповідає рівням розладу – субкомпенсація, декомпенсація, повна дезадаптованість) [1, 2, 4].

Отримані дані вивчення дезадаптаційних синдромів дали змогу ефективно впливати на лікувально - профілактичний процес. Методики, що розроблені, допомагають прогнозувати розвиток дезадаптації та своєчасно коригувати останню. За матеріалами НДР кафедри нервових хвороб видано навчальний посібник, методичні рекомендації,

інформаційні листи, отримано численні авторські свідоцтва на винаходи. Фрагменти НДР викладено у двох виданнях «Довідника суднового лікаря» [10 -13].

На підставі вивчення професійних психоневрологічних захворювань моряків ЧМП захищено кандидатську дисертацію Л. А. Звягіної «Корекція початкових проявів недостатності кровообігу мозку в осіб плавскладу методом квантової гемотерапії» (1993); докторська дисертація В. Ю. Волянського «Нейровегетативні аспекти адаптації людини до умов Світового океану» (1995); докторська дисертація В. С. Пономарчука «Ранні функціональні зміни зорового аналізатора та патогенетичні механізми, що схильні до їх розвитку при дисфункції вегетативної нервової системи» (1995).

Юрій Львович Курако – дійсний член міжнародних (МАНТІ, РАПН, Нью-Йоркської) та національних (АНТКУ, АНВШУ, АННПУ) Академій наук; чотири рази лауреат найвищої неврологічної нагороди України – Премії ім. Б. Н. Маньковського. Він також був нагороджений дипломом лауреата та нагородою АНВШУ ім. Ярослава Мудрого, почесним знаком Президії Академії наук «Розум, доблесть, честь».

Вчена рада Одеського психоневрологічного інституту

Очолював Одеське обласне науково-практичне товариство неврологів, психіатрів та наркологів, був заступником голови правління Одеського Будинку вчених, членом редакційних нарад журналів «Невропатология и психиатрия им. С. С. Корсакова», «Лікарська справа», «Одеський медичний журнал», «Український медичний часопис», «Український гомеопатичний щорічник» та редколегії журналу «Український вісник психоневрології».

Проф. Курако є автором понад 600 друкованих наукових праць, 27 монографій, 22 винаходів, неодноразово нагороджувався медалями різних виставок. Під його керівництвом підготовлено 11 докторських та 38 кандидатських дисертацій [14 - 19].

З 1967 року Юрій Львович активно працював у напрямі досліджень, пов'язаних із психоневрологічними проблемами, що виникають у моряків та працівників берегових служб. Він також очолював низку клініко - експериментальних досліджень процесів адаптації організму при екстремальних впливах на нього, займався питаннями діагностики та клініки гострих синдромів, які можуть виникнути в умовах рейсів.

Під його керівництвом були досліджені шляхи профілактики, лікування, експертизи, низки організаційно-методичних питань охорони здоров'я та викладання актуальних питань неврології для суднових лікарів на ФУЛ Одеського мединституту.

Перші наукові публікації співробітників кафедрі, яку очолював Ю.Л. Курако з морської медицини датовані 1970-1972 р.р. та знаходяться в бібліотеці ОНМУ.

При науковому консультуванні професора Юрія Львовича Курако у 1986 р. було видано бібліографічний покажчик робіт «Актуальні проблеми морської медицини», у якій ввійшли публікації співробітників кафедри, у тому числі спільно з судновими лікарями. На момент опублікування цього видання вже налічувалося 323 наукові роботи. Тобто за невеликий тимчасовий період (створення 1967 року в ОМІ вперше в країні спеціальної проблемної комісії, а через 10 років - першої в СРСР кафедри морської медицини) велися активні дослідження в цій галузі, яка посіла провідне місце у науковій роботі ОМІ. На 1978 р. у цих дослідженнях брали участь 20 кафедр теоретичного та клінічного профілю [20].

За цей період Юрієм Львовичем одноособово чи у співавторстві опубліковано 19 наукових праць, результати яких доповідали на форумах українського, союзного та світового рівня. Усього їм було опубліковано 39 робіт, що стосуються психоневрологічних аспектів морської медицини [21].

Медичний університет (на той час інститут) став першим науковим центром у країні, що вивчав теоретичні та клінічні аспекти медицини транспорту в особливо гострих питаннях життєдіяльності та режимах роботи на судах та березі, а співробітництво з НДІ гігієни водного транспорту та іншими профільними медичними установами підвищувало рівень досліджень, скорочувало час вирішення поставлених завдань та робило швидким їх впровадженням у практику. Не останню роль у цьому відіграли роботи кафедри неврології та особисто професора Курако Ю. Л.

Юрій Львович брав найактивнішу участь та був задіяний у редакційних колегіях численних виданнях та збірниках праць з морської медицини - Матеріали 3-ї науково-практичної конференції з проблеми морської медицини. Вип. 2 "Актуальні питання охорони здоров'я на водному транспорті", Одеса, 1972. 183 с.; Матеріали Республіканської науково - практичної конференції з питань охорони здоров'я на водному транспорті (Одеса, 1975); Матеріали науково - практичної конференції «Актуальні питання морської медицини» (Одеса, 1978), неодноразово працював в організаційних комітетах конференцій.

Декілька років під час літніх канікул Ю. Л. Курако ходив судновим лікарем. Відвідав 37 країн як моряк та як вчений, беручи участь у роботі конгресів, симпозіумів [22]. Юрій Львович завжди казав, що до будь - якої подорожі треба готуватися, тому для кожної країни в нього були короткі рекомендації, щодо пам'яток які необхідно оглянути.

Ю. Л. Курако автор глави «Нервові та психічні захворювання та синдроми» у довіднику суднового лікаря. за ред. к. мед. н. А. О. Лобенко (1983) [23]. У ньому коротко відображені основні проблеми неврології, у тому числі, невідкладної, які доводиться вирішувати судновим лікарям, особливо в умовах тривалих рейсів, різких змін кліматичних умов праці. Описано основну симптоматику мозкових інсультів залежно від локалізації

геморагії чи ішемії, необхідні поетапні заходи та лікування інсультів та коморбідних станів у гострому періоді, рекомендації щодо профілактики можливих ускладнень. Вегетативна дистонія стосується дисфункції як вісцеральних, так і судинних систем, які можуть бути проявом неврозів, соматичної патології, алергії, інтоксикацій. На розвиток таких автономних дисфункцій впливають професійні чинники - іонізуюча радіація, поля ВЧ, НВЧ, умови тропічних широт, особливості трансмеридіаних рейсів. У рекомендаціях з профілактики та терапії неврологічної симптоматики представлені раціональні режимні заходи, широкий діапазон препаратів, що впливають на симпатичний або парасимпатичний відділи ВНС, можлива в умовах судна фізіотерапія, а також схеми усунення симпатоадреналових або вагоінсулярних кризів. Важливим невідкладним станом є епілептичний статус схему допомоги при якому надано також.

Одним із основних профзахворювань серед осіб плавскладу є патологія периферичної нервової системи з вираженим больовим синдромом та проявами невритів, невралгій, вертеброгенної патології. Надано рекомендації з усунення цих станів. За аналогічною схемою автором надані лаконічні та водночас вичерпні рекомендації для діагностики, лікування та профілактики запальних захворювань мозку та оболонок; гіпоталамічних кризів; алкогольних: інтоксикацій, галюцинозів, параної, депресії, дипсоманії; суїцидальних спроб, психомоторного збудження, реактивних психозів, галюцинаторно - параноїдних станів. Важливий аспект, який коротко виклав Ю. Л. Курако, стосується загальних питань організації психотерапевтичної допомоги на борту. В 1992 довідник був перевиданий, перероблений та доповнений [24].

Опубліковані роботи Юрія Львовича представляють для неврологів непідробний інтерес. Ряд досліджень підтверджують та розвивають ідеї корифея вегетології академіка Г. І. Маркелова про те, що вегетативна система - основний біологічний апарат пристосування до навколишнього середовища, що має метеотропізм, тому всі фазові коливання зовнішнього середовища впливаю на її реактивність. У разі рейсу такі реакції («напруга») вегетативної системи найбільш наочні через коливання фізичних і кліматичних чинників, тому у своїх проявах вегетативні дисфункції можуть досягати значної декомпенсації. Обстеження вегетативної системи у плавскладу проводилося в динаміці до та після рейсу. Вивчалася велика кількість, у тому числі складних, вегетативних проб. Багато з них було запропоновано на кафедрі неврології, для чого було сконструйовано низку діагностичних пристроїв та вже за первинного обстеження в деяких осіб плавскладу було виявлено компенсовані вегетативні зрушення. Це дозволило припустити можливість декомпенсації за умов подальшої напруженості механізмів адаптації. Наприкінці рейсу дійсно виявляли симптоми вегетативно-судинної дистонії, а також неврівноважений тип нервової діяльності, що провокувало формування невротичних розладів. Для профілактики цих станів використовувати мінеральні комплекси, тканинну стимулюючу терапію, а також широкий арсенал психотропних засобів [25].

Декілька робіт присвячені усуванню вегетативних кризів, як найбільшого прояву дезадаптуючих процесів у автономної нервової системи. Насамперед зміна кліматичних факторів в умовах рейсу відбивається на гіпоталамічній ділянці, що здійснює інтеграцію нервової та гуморальної регуляції та впливає на стан вісцеральних органів. Серед виявлених гіпоталамічних синдромів лідирував вегетативно - судинний, який виявлявся різноманітними кирзовими станами. Професор Ю. Л. Курако та доцент М. А. Попова докладно описують ці стани, які тяжко переносилися моряками за умов рейсу. Автори

пропонують у момент початку пароксизму змінювати, але не припиняти, рухову активність. Діяльність кінестетичного аналізатора активує кору мозку та адреналову систему з можливим перериванням розвитку кризу, у випадках його розвитку автори пропонують використовувати вегетотропні препарати. Психоемоційні нашарування повинні купуватися транквілізаторами та антидепресантами [26].

Дослідження, виконані разом із співробітниками кафедри, акцентують увагу на соціальному мікрокліматі при тривалому морському плаванні, що може спричинити невротичні розлади. У ряду моряків після рейсу було виявлено порушення коркової нейродинаміки з усім «букетом» скарг та симптомів, переважно вегетативного спектра. На думку авторів, за такими особами має бути встановлений лікарський контроль. Рекомендовані тканинна та вітамінотерапія, препарати фосфору [27].

Юрій Львович вивчав неврологічний статус у членів екіпажів суден на підводних крилах, які належать до швидкохідних суден, що потребує особливої уваги оскільки праця судноводіїв відрізняється особливою напруженістю, - у рубці має бути не менше двох осіб, існують особливості виведення на «крило» та зупинки, трудової вахти, що провокують можливі ураження соматичної нервової системи. Виявлено комплекси симптомів, що свідчать про зацікавленість кіркових, мозочково-вестибулярних структур, зорового аналізатора. Переважно симптоми мали минущий характер. При збільшенні тривалості плавання до 2 доби симптоми наростали, приєднувалися мозочково-вестибулярні розлади, з'являвся ністагм, нестійкість у позі Ромберга, легкий інтенційний тремор, іноді атаксія. При цьому найбільш вразливим контингентом були капітани та мотористи. Було зроблено висновок про необхідність переглядати деякі положення правил охорони праці [28].

У роботах, що стосуються судинної патології мозку, особливе значення було надано наявності вегетативної лабільності в умовах тривалих рейсів з частими переходами різних кліматичних поясів, що може призвести до транзиторних розладів мозкового кровообігу [29].

Вивчено показники вегетативної та нейросоматичної адаптації за даними капіляроскопії. При цьому реакція дезадаптації переважно мала характер вазоспазму, що є проявом симпатикотонії. Це підтверджувалося шкірною термографією, і навіть даними пульсометрических проб. Надані рекомендації щодо оптимізації праці [30].

Розроблено схеми комплексної терапії та надано рекомендації для низки патологічних станів, що виникають у моряків із залученням периферичної нервової системи. При цьому використовувалася фізична стимуляція нервово-м'язового апарату у профілактиці низки несприятливих станів, пов'язаних із тривалими морськими рейсами [31].

Під керівництвом Ю. Л. Курако, окрім науково-дослідної роботи, з огляду на серйозний науково - педагогічний потенціал для підвищення кваліфікації суднових лікарів по лінії ФУЛ, було розроблено цикл лекцій та практичних занять у плані експрес - діагностики та надання невідкладної неврологічної допомоги у суднових умовах [32].

Протягом усього періоду існування лабораторій, згодом філії московського, потім всесоюзного НДІ гігієни водного транспорту, а нині Українського НДІ медицини транспорту (директор – д. мед. н., професор, заслужений діяч науки та техніки України, президент наукової спілки патофізіологів України, позаштатний спеціаліст МОЗ України з питань суднової медицини Анатолій Іванович Гоженко) підтримувався тісний творчий науковий зв'язок кафедри нервових хвороб ОНМедУ під керівництвом Ю.Л.Курако зі співробітниками НДІ по лінії роботи Проблемної комісії «Наукові основи гігієни та фізіології адаптації людини до умов Світового океану», у напрямі розробок методів діагностики у психофізіології та фізіології праці моряків. Співробітниками НДІ (Нетудихатка О. Ю., Кравець В. Г., Стоянов А. П., Войтенко А. М., Шафран Л. М.) було розроблено ряд пристроїв та способів визначення та вивчення тремору переважно для психофізіології, вимірювання його характеристик, а також координації рухів у моряків, у тому числі з урахуванням качки та вібрації (А. с. СРСР № № 1173984, 1052218, 1181631, 1537206), опубліковано низку статей та методичних рекомендацій [33].

Ідеї вивчення тремору у моряків дозволили сконструювати пристрої та спосіб вивчення тремтливих гіперкінезів (статичних, динамічних) в умовах неврологічної клініки з

органічними та функціональними розладами нервової системи, а також у дитячій неврології. Ці розробки знайшли відображення в монографіях та навчальних посібниках [34 - 37], а також ряду винаходів (Курако Ю.Л., Стоянов О.М та ін.: А.с. СРСР № 1695885, Патенти України № № 9047, 20160, 22207, 10336). Таким чином творчі та дружні контакти, які породив та розвивав Ю. Л. Курако з НДІ медицини транспорту, досі традиційно підтримуються та втілюються у вирішенні нових завдань, напрямів досліджень. Слід зазначити, що у стінах НДІ проводяться клініко-експериментальні дослідження в галузі неврології та захищено 4 кандидатські дисертації (І. К. Бакуменко, С. А. Антоненко, Н. А. Гуменюк, О. А. Борисенко) стосовно проблем морської медицини.

Нами зроблено спробу описати життєвий шлях Юрія Львовича у наукових дослідженнях щодо одного з напрямів його творчості – «морська медицина». Природно, це далеко не вичерпний опис його творчості, який слід доповнювати тим неврологам, вченим, учням, які стикалися з цією людиною з різних аспектів життя.

Його інтереси були різнобічними і, без сумніву, він зміг би офіційно досягти дуже багато в літературі, мистецтві, історії, географії, медицині подорожах та інших напрямках, так як ювиляр любив та займався питаннями фізіології, фармакології, патологічної анатомії, гістології, гістохімії та ін.

Юрій Львович випромінював невичерпний потяг до творчості, безперервно працював протягом усього свого життя, умів доводити розпочате до кінця. У той же час умів відпочивати і щиро веселитися, жартувати, мав тонке почуття гумору, заражав оточуючих енергією.

Для учнів професор Ю. Л. Курако залишився взірцем високого служіння обраної професії, працьовитості, людяності, доброзичливості. Це дійсний приклад вченого, педагога, лікаря.

Література:

1. Стоянов А. Н. Становление и развитие Одесской неврологи // Международный неврологический журнал. – 2015. - № 7 (77). – С. 149 -155.
2. Сон А. С., Стоянов А. Н. Профессору Юрию Львовичу Курако – 80! // Міжнародний неврологічний журнал. – 2005. - №3.- С. 59 - 60
3. Сон А. С., Стоянов О. М. Академік Г. І. Маркелов – фундатор вітчизняної нейровегетології // Вісник психіатрії та психофармакології. – 2005. - № 1 (7). – С. 120 -122.
4. Сон А. С., Стоянов А. Н. К 90-летию со дня рождения выдающегося невролога, ученого, педагога, профессора Юрия Львовича Курако // Міжнародний неврологічний журнал.- 2014. - №3. - С. 172 -173.
5. Шафран Л. М., Войтенко А. М., Белобров Е. П., Кузнецов А. В., Нетудыхатка О. Ю., Псядло Э. М. Научные исследования по морской медицине в Украине: вехи истории и будущее // Актуальные проблемы транспортной медицины. – 2007.- № 3 (9). - С. 14 - 20
6. Лобенко А. А, Руденко В. Г. Морское здравоохранение - статистика кризиса //Судоходство. - 2002. -№ 1-2.- С. 30 - 31.
7. Медицина транспорту / Л. М. Шафран // Енциклопедія Сучасної України / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. https://esu.com.ua/article-67444
8. Игнатьев А. М. Роль кафедры профессиональной патологии, клинической лабораторной и функциональной диагностики ОНМедУ в развитии морской медицины / А. М. Игнатьев, Н. А. Мацегора, К. А. Ярмула // Вісник морської медицини. - 2013. - № 3. - С. 78-81. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vismormed_2013_3_18
9. Курако Ю.Л. и др. Комплексная терапия и профилактика нейро-вегетативных нарушений трудовой адаптации в условиях производства // Врачебное дело. - 1987. - № 6. – С. 93 - 96
10. Курако Ю. Л., Волянский В. Е. Клиническое течение вегетососудистой дистонии в нозологической структуре неврозов // Журнал невропатологии и психиатрии. - 1989. - Т. 89, № 10. – С. 29 - 32.
11. Курако Ю. Л. О психовегетативной дисфункции адаптационного ґенеза // Врачебное дело. - 1990. - № 7. - С. 67 - 68

12. Курако Ю. Л. Пути оптимизации терапии психовегетативного синдрома // Журнал невропатологии и психиатрии. - 1992. - Т. 92, № 4. – С. 47-50

13. Одеський медуніверситет. 1900 - 2000 / І. Л. Бабій, Ю. І. Бажора, С. О. Гешелін та ін.; За ред. В. М. Запорожана. – Одеса: Одес. Держ. Мед. ун-т, 2000 – 199 с.

14. Курако Ю. Л. О вегетативной декомпенсации моряков при метеобологической дизритмии // Актуальные вопросы здравоохранения на водном транспорте: Мат. 3-й науч.-практ. конф. По проблеме морской медицины // МЗ УССР, Одес мед. Ин-т им. Н. И. Пирогова; Черноморско -Азовский водздравотдел. - Одесса, 1972. – С. 131 - 135

15. Курако Ю. Л., Попова М. А. Вегетативно - сосудистые кризы и их купирование в условиях морского плавания. Актуальные вопросы здравоохранения на водном транспорте: Мат. 3-й науч.-практ. конф. по проблеме морской медицины // МЗ УССР, Одес мед. ин-т им. Н. И. Пирогова; Черноморско – Азовский водздравотдел. - Одесса, 1972. – С 134-135

16. Корхов С. И., Ильин И. И., Курако Ю. Л., Харсун М. С. Итоги и задачи дальнейших научных исследований по проблемам морской медицины в ОМИ // Науч. - практ. конф. по актуальным вопросам морской медицины /ОМИ им. Н.И.Пирогова; бассейновая клин. больница на водном транспорте. ЧВЗО. – Одесса, 1978. - С. 3.

17. Курако Ю. Л., Волянский В. Е. Некоторые показатели вегетативной и нейросоматической адаптации в условиях работы в открытом море // Науч.-практ. конф. по актуальным вопросам морской медицины / ОМИ им. Н. И. Пирогова; Бассейновая клин. больница на водном транспорте. ЧВЗО. – Одесса, 1978. - С. 16.

18. Курако Ю. Л. Особенности адаптации человека в условиях дальнего плавания // Тез. Докладов II Всесоюзной конференции по адаптации человека к различным географическим, климатическим и производственным условиям, г. Владивосток, 1978/ АМН СССР. Владивост. мед. ин-т, Владивост. НИИ эпидемиологии, микробиологии; Дальневост. науч. центр АН СССР. – Новосибирск, 1978. – т.4. – С. 32

19. Корхов С.И., Ильин И.И., Курако Ю.Л., Харсун М.С. Итоги и задачи дальнейших научных исследований по проблемам морской медицины в ОМИ / Науч. - практ. конф. По актуальным вопросам морской медицины /ОМИ им. Н.И.Пирогова; бассейновая клин. больница на водном транспорте. ЧВЗО. – Одесса, 1978. С. 3

20. Академік Юрій Львовчи Курако: факти і документи. За ред. Й.А.Бурчо. - Одеса: Астропринт, 2004. – 352 с.

21. Мокряк Г. Академік Юрій Львовчи Курако: факти і документи. За ред. Й. А. Бурчо. - Одеса: Астропринт, 2004. – С. 246.

22. Справочник судового врача. под ред. к.мед.н. А.А.Лобенко - Киев «Здоров'я» 1983 С. 214-225.

23. Справочник судового врача 2-е издание, переработанное и дополненное. Киев, Здоровье», 1992. – 296 с.

24. Курако Ю.Л. О вегетативной декомпенсации моряков при метеобиологической дизритмии. Материалы 3-й научно-практической конференции по проблеме морской медицины. Вып. 2 «Актуальные вопросы здравоохранения на водном транспорте», Одесса, 1972. - С. 131

25. Курако Ю. Л., Попова М. А. Вегетативно-сосудистые кризы и их купирование в условиях морского плавания. Материалы 3-й научно-практической конференции по проблеме морской медицины. Вып. 2 «Актуальные вопросы здравоохранения на водном транспорте», Одесса, 1972. - С. 134-135

26. Волянский В. Е., Маринова Л. С., Гарник А. А., Тагибекова Ф. К. О функциональном состоянии нервной системы в условиях дальнего плавания. Материалы 3-й научно-практической конференции по проблеме морской медицины. Вып. 2 «Актуальные вопросы здравоохранения на водном транспорте», Одесса, 1972. - С. 134-135.

27. Курако Ю. Л. Нервносоматические реакции у членов экипажей судов на подводных крыльях. Сборник кратких тезисов научных докладов республиканской науч.-практ конф. «Актуальные вопросы здравоохранения на водном транспорте». - Одесса 1975. – С. 59-60

28. Курако Ю.Л., Попова М.А., Волянский В.Е. Диагностика и лечение ПНМК в условиях дальнего плавания. Сборник кратких тезисов научных докладов республиканской

науч.-практ конф. «Актуальные вопросы здравоохранения на водном транспорте». - Одесса 1975. – С. 60-61.

29. Курако Ю.Л., Волянский В.Е. Некоторые показатели вегетативной и нервносоматической адаптации в условиях работы в открытом море. Науч.-практ. конф. по актуальным вопросам морской медицины Одесса 1978. – С. 16.

30. Курако Ю.Л., Кравченко Н.Ф., Ганчо В.П., Волянский В.Е. и др. Применение физической стимуляции нервно-мышечного аппарата в профилактике ряда неблагоприятных состояний, связанными с длительными морскими рейсами. Науч.-практ. конф. по актуальным вопросам морской медицины Одесса 1978. – С. 17.

31. Курако Ю.Л., Герцев Н.Ф. и др. Методология преподавания курса неотложной неврологическо помощи для судовых врачей ФУВ. Науч.-практ. конф. по актуальным вопросам морской медицины Одесса 1978. – С. 10.

32. Нетудыхатка О.Ю., Кравец В.Г., Ефстафьев В.Н. Способ оценки координации движений и тремора моряков / Метод. рекомендации – Одесса, 1988 – 9 с.

33. Курако Ю.Л., Стоянов А.Н. Тремор в клинической неврологии. — Одесса: ОГМУ, 2000. — 128 с.

34. Стоянов А.Н., Скоробреха В.З. Клинико-инструментальная диагностика дрожательных гиперкинезов. Монография - Одесса.: ВМВ, 2017. - 84 с.

35. Стоянов А. Н., Храмцов Д. Н. Тремор. История и современность: практическое пособие - Одесса: ВМВ, 2017. – 95 с.

36. Стоянов О. М. Шкали, тести та опитувальники для оцінки дрижальних гіперкінезів: практичний посібник - Одеса: ВМВ, 2018. - 112 с.

Внесок автора/ authors' contribution

Автори стверджують про рівний внесок у написання роботи.

Фінансування/Funding

Це дослідження не отримало зовнішнього фінансування

Висновок комісії по біоетиці/Institutional Review Board Statement

Не потрібен

Заява про доступність даних / Data Availability Statement

Вся інформація знаходиться у відкритому доступі.

Подяка /Acknowledgments

Автори висловлює подяку за сприяння написанню роботи коллективу наукової бібліотеки ОНМУ

Конфлікт інтересів /Conflictsof Interest

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів

Робота надійшла в редакцію 21.08.2024 року.

Рекомендована до друку на засіданні редакційної колегії після рецензування

ЗМІСТ

МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

Гур'єв С. О., Деркач Р. В.
КЛІНІКО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ЦИВІЛЬНИХ ПОСТРАЖДАЛИХ З ТРАВМАТИЧНИМИ ПОШКОДЖЕННЯМИ В РЕЗУЛЬТАТІ СУЧАСНИХ БОЙОВИХ ДІЙ ……...5

COVID-19

Дінь Тхі Суан Ні, Носенко О. М.
СЕКСУАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ЖІНОК АКТИВНОГО РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ ПОМІРНИЙ АБО ТЯЖКИЙ COVID-19, ЩО УСКЛАДНИВСЯ АНОМАЛЬНИМИ МАТКОВИМИ КРОВОТЕЧАМИ….... 12

Лісовий В. М., Панасовський М. Л.
Семчишин Ю. Р.
ВПЛИВ SARS-CoV-2 НА ФЕРТИЛЬНІСТЬ ЧОЛОВІКІВ ……. 21

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИКО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ СЛУЖБИ

Анчев А. С.
ЯКІСТЬ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ - ГЛОБАЛЬНА ВИМОГА ..…….…....31

МЕДИЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИМОРСЬКИХ РЕГІОНІВ

Золотарьова Н. А., Карпенко Ю. І.
ПОНЯТТЯ ГІПЕРМОБІЛЬНОСТІ СУГЛОБІВ ТА ГІПЕРМОБІЛЬНОГО СИНДРОМУ: МЕТОД СПРОЩЕНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ПОШИРЕНІСТЬ У ПОПУЛЯЦІЇ
…… 39

CONTENT

EMERGENCY MEDICINE

Guriev S. O., Derkach R. V.
CLINICAL AND EPIDEMIOLOGICAL STRUCTURE OF CIVILIAN VICTIMS WITH TRAUMATIC INJURIES AS A RESULT OF MODERN COMBAT ACTIONS ……..……...5

COVID-19

Din Tkhi Suan Ni, Nosenko O. M.
SEXUAL HEALTH OF WOMEN OF ACTIVE REPRODUCTIVE AGE WHO HAVE HAD MODERATE OR SEVERE COVID-19 COMPLICATED BY ABNORMAL UTERINE BLEEDING
……..……..……12
.
Lisovyi V., Panasovskyi M.
Semchyshyn Y.
IMPACT OF SARS-COV-2 ON MEN'S FERTILITY …….. 21

ORGANIZATION OF MEDICAL AND PROPHYLACTIC SERVICE

Anchev A. S.
QUALITY OF MEDICAL SERVICES IS A GLOBAL REQUIREMENT…….31

MEDICAL AND ECOLOGIC PROBLES OF SEACOAST REGIONS

Zolotareva N. A., Karpenko Yu. I.
THE CONCEPT OF JOINT HYPERMOBILITY AND HYPERMOBILITY SYNDROME: A METHOD OF SIMPLIFIED DIAGNOSTIC AND PREVALENCE IN THE POPULATION …… 39

КЛІНІЧНА МЕДИЦИНА

Бойко А. І., Щирін О. Л.
ЕФЕКТИВНІСТЬ БІПОЛЯРНОЇ ТРАНСУРЕТРАЛЬНОЇ РЕЗЕКЦІЇ/КОАГУЛЯЦІЇ ПРИ ЛІКУВАННІ СКВАМОЗНОЇ МЕТАПЛАЗІЇ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ СЕЧОВОГО МІХУРА ……46

Носенко О. М., Демидчик Р. Я.
ВИРАЖЕНІСТЬ ОКИСЛЮВАЛЬНОГО СТРЕСУ В ЖІНОК З ІМПЛАНТАЦІЙНОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ …..….53

Авраменко А. О., Магденко Г. К.
Смоляков С. М., Дерменжі О. В.
Короленко Р. М.
МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ РЕАКТИВНОГО ПАНКРЕАТИТУ ПІСЛЯ ЛІКУВАННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНГІБІТОРІВ ПРОТОННОЇ ПОМПИ У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ НЕАТРОФІЧНИМ ГАСТРИТОМ……63

Огоренко В. В., Лященко Ю. В.
Мамчур О. Й.
ВЗАЄМОВПЛИВ КЛІНІКО-ПСИХОПАТОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА ЯКОСТІ ЖИТТЯ У ХВОРИХ З ТРИВОЖНО-ДЕПРЕСИВНИМИ РОЗЛАДАМИ З ДИСОМНІЄЮ ……69

Железняков О. Ю., Лазуренко В. В.
Васильєва І. А., Дмітрієва С. А.
Пелих І. М.
КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК РОЗРОДЖЕННЯ ВАГІТНОЇ З ГЕСТАЦІЙНИМ ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ НА ТЛІ ОЖИРІННЯ ……76

Колов Г. Б.
КЛІНІКО-НОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФЕКЦІЙНИХ УСКЛАДНЕНЬ У ПАЦІЄНТІВ ПРИ ПЕРЕЛОМАХ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ ……..…83

CLINICAL MEDICINE

Boyko A. I., Shchyrin O. L.
EFFICIENCY OF BIPOLAR TRANSURETHRAL RESECTION/ COAGULATION IN THE TREATMENT OF SQUAMOUS METAPLASIA OF THE MUCOUS MEMBRANE OF THE URINARY BLADDER ……..46

Nosenko O. M., Demidchik R. Ya.
EXPRESSION OF OXIDATIVE STRESS IN WOMEN WITH IMPLANTATION FAILURE……..……..53

Avramenko A. A., Magdenko G. K.
Smolyakov S. N., Dermenzhi O. V.
Korolenko P. M.
MECHANISM OF FORMATION OF REACTIVE PANCREATITIS AFTER TREATMENT USING PROTON PUMP INHIBITORS IN PATIENTS WITH CHRONIC NEATROPHIC GASTRITIS……..63

Ogorenko V., Liashchenko Y.
Mamchur O.
INTERACTION OF CLINICAL-PSYCHOPATHOLOGICAL FEATURES AND QUALITY OF LIFE IN PATIENTS WITH ANXIETY-DEPRESSIVE DISORDERS WITH DYSSOMNIA …..69

Zhelezniakov O., Lazurenko V.
Vasylieva I., Dmitriieva S.
Pelykh I. **A**
CLINICAL CASE OF DELIVERY OF A PREGNANT WOMAN WITH GESTATIONAL DIABETES DUE TO OBESITY ……..…76

Kolov G. B.
CLINICAL AND NOSOLOGICAL CHARACTERISTICS OF INFECTIOUS COMPLICATIONS IN PATIENTS WITH UPPER EXTREMITY FRACTURES ……..……83

НОВІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Волобуєв О. Є., Михайличенко Б. В.
ТРОПОНІН І В ПЕРИКАРДІАЛЬНІЙ РІДИНІ ЯК БІОМАРКЕР АСФІКТИЧНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ СМЕРТІ ВІД МЕХАНІЧНОЇ АСФІКСІЇ …….90

Валькевич Д. В., Бабієнко В. В.
ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СОНЯЧНОЇ ДЕЗІНФЕКЦІЇ ПИТНОЇ ВОДИ
……..95

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ БІОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

Гоженко А. І., Сірман В. М.
Тюленева О. А., Роговий Ю. Є.
ПАТОГІСТОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГОСТРОЇ СУЛЕМОВОЇ НЕФРОПАТІЇ У ЩУРІВ З ВОДНИМ І СОЛЬОВИМ РЕЖИМОМ ПИТТЯ ПІСЛЯ ВВЕДЕННЯ КЛІТИН ФЕТАЛЬНОЇ ПЕЧІНКИ…….……101

Тірон**.** О. І., Вастьянова Л. Р.
Левіна О. О., Ніц П. М.
М**ОРФОЛОГІЧНІ ПОРУШЕННЯ ПАРЕНХІМИ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ У СТАДІЇ ГОСТРОЇ ОПІКОВОЇ ТОКСЕМІЇ ПРИ ОПІКУ ШКІРИ** ……..112

Вастьянов Р .С., Стоянов О. М.
Добровольський В. В., Плакіда О. Л.
Талалаєв К. О., Бабієнко В. В.
Гавриченко Д. Г.
ЗМІНИ РЕАКЦІЙ ТВАРИН В ТЕСТІ ПОРСОЛТА В ДИНАМІЦІ ВІДТВОРЕННЯ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЇ ТРАВМИ ПРИ МОДУЛЯЦІЇ АКТИВНОСТІ МОНОАМІНЕРГІЧНИХ НЕЙРОМЕДІАТОРНИХ СИСТЕМ...121

Чулак Ю. Л., Чулак О. Л.
КОРЕГУЮЧИЙ ВПЛИВ ОЛІЇ АМАРАНТУ НА СТРУКТУРНІ ПРОЯВИ ЗАГОЄННЯ ОПІКОВОЇ ТРАВМИ ……129

NEW MEDICAL TECHNOLOGIES

Volobuyev O. Ye., Mykhailychenko B. V.
TROPONIN I IN PERICARDIAL FLUID AS A BIOMARKER FOR ASPHYXIAL PROCESS IN DEATH DUE TO MECHANICAL ASPHYXIA ……..90

Valkevich D. V., Babienko V. V.
HYGIENIC ASSESSMENT OF THE EFFICIENCY OF SOLAR DISINFECTION OF DRINKING WATER
…….95

EXPERIMENTAL AND TEORETICAL ASPECTS OF BIOLOGY AND MEDICINE

Gozhenko A. I., Sirman V. M.
Tyuleneva O. A., Rogovii Yu. E.
PATHOHISTOLOGICAL CHARACTERISTICS ACUTE SULEMA NEPHROPATHY IN RATS WITH A WATER AND SALT DRINKING REGIME AFTER INJECTION OF FETAL LIVER CELLS……..…101

Tiron O. I., Vastyanova L. R.
Levina O. O., Nits P. M.
MORPHOLOGICAL DISORDERS OF THYROID GLAND PARENCHYMA IN THE STAGE OF ACUTE TOXEMIA AFTER SKIN BURN
……...112

Vastyanov R. S., Stoyanov O. M.
Dobrovolskyi V. V., Plakida O. L.
Talalayev K. O., Babienko V. V.
Gavrychenko D. G.
ANIMALS' REACTIONS CHANGES IN THE PORSOLT TEST IN BRAIN TRAUMA DYNAMICS IN CONDITIONS OF MONOAMINERGIC NEUROMEDIATOR SYSTEMS ACTIVITY MODULATION ……..121

Chulak Y. L., Chulak O. L.
THE CORRECTING EFFECT OF AMARANTU OIL ON THE STRUCTURAL MANIFESTATIONS OF HEALING BURN INJURIES……..…129

Остапенко І. О., Кірчев В. В.
Волохова Г. О., Ляшенко С. Л.
Бабій В. П., Колесниченко О. О.
Вастьянов М. Р.
ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗДІЛЬНОГО ТА СУМІСНОГО ВВЕДЕННЯ ВОРТІОКСЕТИНУ З ПРОТИСУДОМНИМИ ПРЕПАРАТАМИ ЗА УМОВ КІНДЛІНГ-ІНДУКОВАНОЇ МОДЕЛІ ХРОНІЧНОГО ЕПІЛЕПТОГЕНЕЗУ
……135

Ostapenko I. O., Kirchev V. V.
Volokhova G. O., Lyashenko S. L.
Babiy V. P., Kolesnychenko O. O.
Vastianov M. R.
COMPARATIVE EFFICACY OF SEPARATE AND COMBINED ADMINISTRATION OF VORTIOXETINE WITH ANTICONVULSIVE DRUGS IN CONDITIONS OF KINDLING-INDUCED MODEL OF CHRONIC EPILEPTOGENESIS ……..135

ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ

Стоянов О. М., Сон А. С.
У ВИТОКІВ НЕВРОЛОГІЇ У СТРУКТУРІ МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ (ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНОГО НЕВРОЛОГА ЮРІЯ ЛЬВОВИЧА КУРАКО)
……144

HISTORY OF MEDICINE

Stoyanov O. M., Son A. S.
AT THE ORIGINS OF NEUROLOGY IN THE STRUCTURE OF MARINE MEDICINE (TO THE 100TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF THE OUTSTANDING NEUROLOGIST YURI LVOVICH KURAKO ……..144

ОГЛЯДИ ЛІТЕРАТУРИ

Кудін І. Д., Лазуренко В. В.
ПРОБЛЕМА ІНФЕКЦІЙНИХ УРАЖЕНЬ ВАГІТНОЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАН ПЛОДА ТА НОВОНАРОДЖЕНОГО
……..……..……..…154

Біляков А. М., Ванчуляк О. Я.
ЗНАЧЕННЯ МОРФО-БІОХІМІЧНИХ ЗМІН У ГОЛОВНОМУ МОЗКУ ДЛЯ ОБГРУНТУВАННЯ КИСНЕВОГО ГОЛОДУВАННЯ ПРИ МЕХАНІЧНІЙ АСФІКСІЇ ……..……....164

Зуб О. В., Лазуренко В. В.
КЛІНІКО-ПАТОГЕНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОБРОЯКІСНИХ ПУХЛИН ЯЄЧНИКІВ У ЖІНОК З ОЖИРІННЯМ……..…169

Мацегора Н. А., Шпота О. Є.
Капрош А. В.
ПАТОГЕНЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КЛІНІЧНО ЗНАЧУЩІХ СУДИННИХ ТА ПОЛІОРГАННИХ ПОШКОДЖЕНЬ У ХВОРИХ НА ХОЗЛ У СПОЛУЧЕННІ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ
…….….. 178

REVIEWS

Kudin I. D., Lazurenko V. V.
THE PROBLEM OF INFECTIOUS LESIONS IN PREGNANT WOMEN AND THEIR EFFECTS ON THE CONDITION OF THE FETAL AND THE NEWBORN
…….....…..154

Bilyakov A. M., Vanchuliak O. Ya.
SIGNIFICANCE OF MORPHO-BIOCHEMICAL CHANGES IN THE BRAIN FOR SUBSTANTIATION OF OXYGEN STARVATION IN MECHANICAL ASPHYXIA..……164

Zub O. V., Lazurenko V. V.
CLINICAL AND PATHOGENETIC FEATURES OF BENIGN OVARIAN TUMORS IN OBESOUS WOMEN
…….…..…169

Matsegora N. A., Shpota O. Ye.
Kaprosh A. V.
PATHOGENETIC ASPECTS OF THE DEVELOPMENT OF CLINICALLY SIGNIFICANT VASCULAR AND MULTI-ORGAN DAMAGE IN PATIENTS WITH COUGH IN COMBINATION WITH ARTERIAL HYPERTENSION ……..... 178

Гаркавенко К. В., Лазуренко В. В.
АНОМАЛЬНІ МАТКОВІ КРОВОТЕЧІ У ЖІНОК ЕКСТРАГЕНІТАЛЬНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ …….185

Harkavenko K. V., Lazurenko V. V.
ABNORMAL UTERINE BLEEDING IN WOMEN WITH EXTRAGENITAL PATHOLOGY ……185

МАТЕРІАЛИ ІХ НАЦІОНАЛЬНОГО КОНГРЕСУ ПАТОФІЗІОЛОГІВ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ «ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ – ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ ІХ НАЦІОНАЛЬНОГО КОНГРЕСУ ПАТОФІЗІОЛОГІВ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ «ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ – ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»

Левицький А. П., Гоженко А. І.
Селіванська І. О., Величко В. В.
Шумивода Ю. А.
АЛІМЕНТАРНО-ДИСБІОТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ І ПОРАНЕНИХ ……..195

Levytsky A. P., Gozhenko A. I.
Selivanska I. O., Velichko V. V.
Shumyvoda Yu. A.
ALIMENTARY-DYSBIOTIC ASPECTS OF THE REHABILITATION OF SICK AND WOUNDED PATIENTS ……...195

Степанов Г. Ф., Дубна Є. С.
Терещенко Л. О., Бурячківський Е. С.
ФУНКЦІОНУВАННЯ ЧОВНИКОВИХ МЕХАНІЗМІВ ТРАНСПОРТУ ВІДНОВЛЕНИХ ЕКВІВАЛЕНТІВ У РІЗНИХ ВИДАХ М'ЯЗІВ НАЩАДКІВ ІНТАКТНИХ ТВАРИН……. 200

Stepanov H. F., Dubna Ye. S.
Tereshchenko L. O., Buriachkivskyi E. S.
SHUTTLE MECHANISMS FUNCTIONING FOR RESTORED EQUIVALENTS TRANSPORT IN DIFFERENT TYPES OF MUSCLES OF INTACT ANIMALS DESCENDANTS..200

Щепанський С. О., Лушнікова І. В.
Осадченко І. О., Скибо Г. Г.
ЗМІНИ ПОВЕДІНКОВИХ РЕАКЦІЙ У ЩУРІВ ПРИ МОДЕЛЮВАННІ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ ТА ОЦІНКА СТРУКТУРНИХ ЗМІН У ГІПОКАМПІ ……..208

Shepanskiy S. O., Lushnikova I. V.
Osadchenko I. O., Skibo G. G.
CHANGES IN BEHAVIORAL REACTIONS IN RATS IN MODELING POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER AND ASSESSMENT OF STRUCTURAL CHANGES IN THE HIPPOCAMPUS ……..208

ІНФОРМАЦІЯ

INFORMATION

……..…..…..……213

……..……..…...……213